

I APECS World Summit – Sprawozdanie

6-8 czerwca 2015 r., Sofia, Bułgaria

Przedstawiciele APECS Polska uczestniczący w konferencji: Marta Bystrowska (Uniwersytet Śląski), Mateusz Strzelecki (Uniwersytet Wrocławski).

W dniach 6-8 czerwca 2015 roku w Sofii (Bułgaria) odbyła się pierwsza konferencja stowarzyszenia APECS badaczy polarnych u progu kariery - *I APECS World Summit*, którego celem była wymiana doświadczeń pomiędzy młodymi badaczami polarnymi oraz zainicjowanie wspólnych działań, które mają na celu wzmocnienie i promocję badań polarnych prowadzonych przez młodych naukowców, a także promocję tego typu badań na gruncie krajowym i międzynarodowym.

APECS jest międzynarodowym stowarzyszeniem młodych badaczy zajmujących się Arktyką i Antarktyką. Jego działania skupiają się na tworzeniu sieci międzynarodowej współpracy, wymianę wiedzy i doświadczeń oraz tworzenie platformy współpracy i promowania badań młodych naukowców w obszarze nauk polarnych. *APECS World Summit* jest pierwszą tego typu inicjatywą poświęconą bezpośrednio wzmocnieniu działalności APECS i wsparcia naukowców z różnych krajów w prowadzonych przez nich badaniach, ale także ogólnie rozumianej promocji nauki i wzmocnienia komunikacji naukowej. Konferencja zgromadziła ponad 50 młodych naukowców z 27 krajów, zaangażowanych w badania polarne.

6 czerwca odbyły się sesje poświęcone gromadzeniu i rozpowszechnianiu danych naukowych. W tej części szczególnie podkreślana była rola otwartego dostępu do danych naukowych (*open science*), umożliwianie jej dostępu do jak najszerszego grona odbiorców, poprzez m.in. ogólnodostępne narzędzia internetowe, czy innowacyjne systemy publikacji. Podczas pierwszej części przedstawione zostały następujące prezentacje:

- *Sharing data – the International Polar Year Legacy* (David Carlson, WCRP) – prezentacja ta była poświęcona efektom IPY w zakresie udostępniania danych naukowych poprzez zbiory danych i ich udostępnianie on-line. Podkreślono m.in. potrzebę prowadzenia bardziej aktualnych i kompleksowych baz danych, które prezentowałyby określone zagadnienia w dłuższej perspektywie. Omówiono również cykl publikacyjny i znaczenie publikacji w udostępnianiu danych.
- *Data standards and their benefits* (Oystein Godoy, Norwegian Meteorological Institute) – prezentacja ta dotyczyła potrzeby i korzyści ze standaryzacji danych i skutecznego zarządzania danymi (data management), które są wykorzystywane przez różne podmioty oraz w różnych celach. Zwrócono m.in. uwagę na różne aspekty standaryzacji, w tym definicyjne, formaty plików, rolę meta-danych i problemów związanych ze standaryzacją.
- *Linked data, interoperability and visualization: connecting Arctic data across disciplines, communities and cultures* (Peter Pulsifer, NSIDC) – w ten prezentacji przedstawione zostały kwestie znaczenia i interpretacji wiedzy, nie tylko naukowej, ale też wiedzy lokalnej (local knowledge) i jej roli w nauce. Jako przykład przedstawiono projekt sieciowania wiedzy, oparty na uwzględnieniu wiedzy potocznej rdzennych mieszkańców Arktyki na temat

zachodzących w niej zjawisk i skonfrontowanie jej z wiedzą naukową w danym obszarze. Stworzone w ten sposób sieci semantyczne pokazują szerszy kontekst rozumienia otaczającej nas rzeczywistości i podkreślają znaczenie wiedzy potocznej w rozwoju nauki.

- *Benefits of data publication* (Pavel Stoyev, Pensoft Publishers) – w tej prezentacji zostało omówione innowacyjne podejście do publikacji danych naukowych (m.in. z zastosowaniem peer review) i stosowane nowe rozwiązania publikacyjne mające na celu zapewnienie szerszego dostępu do danych naukowych i promocję nauki.
- *Unpacking the concept of open science* (Ivo Grigorov, Danish National Institute of Aquatic Research) – prezentacja poświęcona była roli otwartego dostępu do nauki, stosowanych w tym celu narzędzi oraz korzyści z tym związanych, zarówno dla naukowców, jak i szerszego grona odbiorców informacji.
- *The Antarctic Environments Portal* (Neil Gilbert, Antarctic Environments Portal) – wystąpienie to prezentowało zasady funkcjonowania portal, który stanowi płaszczyznę dostarczania kompleksowych informacji nt. Antarktyki do wykorzystania w procesach decyzyjnych aktorów zaangażowanych w kwestie tego regionu.

W drugiej części programu odbyły się sesje tematyczne, umożliwiające szerszą dyskusję dotyczącą gromadzenia i udostępniania danych naukowych, ich standaryzacji i wykorzystania, w tym przez zróżnicowane grono odbiorców, w tym następujące sesje:

- *Data Standards and their benefits* – podczas tej sesji dyskutowane były wyzwania związane z efektywnym zarządzaniem danymi. Poruszone zostały kwestie m.in. różnic kulturowych i językowych w interpretacji danych i metodach ich standaryzacji, stosowania różnych formatów danych i ich transformacji, wykorzystania danych w różnych dziedzinach itp.
- *Physical science and social science linkages* – w tej sesji dyskutowano kwestie związane z wykorzystaniem nauk społecznych w naukach fizycznych, zagadnienia związane z wykorzystaniem wiedzy lokalnej nt. Arktyki (rdzenni mieszkańcy), a także kwestie etyki i standaryzacji danych społecznych.

Drugi dzień konferencji skupiony był na tematach różnych źródeł danych w badaniach polarnych, w tym zasady funkcjonowania i wykorzystanie Antarctic Biodiversity Portal, Polar Data Catalogue i inne. Podsumowane zostały również sesje tematyczne przeprowadzone pierwszego dnia. Ponadto, tematem dyskusji była przyszłość badań polarnych z perspektywy młodych naukowców, gdzie zwrócono uwagę na potrzebę szerszego angażowania młodych badaczy w badania polarne, zacieśniania współpracy i budowania sieci kooperacji i koordynacji w badaniach polarnych.

Ostatni dzień konferencji był poświęcony przyszłości APECS i wymianie doświadczeń pomiędzy członkami APECS. Przedstawione zostały działania i inicjatywy prowadzone w różnych krajach i dyskutowano możliwości kolejnych inicjatyw, które mają na celu lepsze wykorzystanie możliwości jak APECS daje młodym naukowcom. Dla uczestników z Polski była to doskonała okazja na zebranie doświadczeń i inspiracji do dalszego rozwoju APECS w Polsce i promocji działalności tej organizacji na gruncie młodych polskich badaczy polarnych.

Wnioski z przeprowadzonej debaty:

Marta Bystrowska

Centrum Studiów Polarnych, Uniwersytet Śląski, mbystrowska@us.edu.pl

- wzmocnienie współpracy międzynarodowej młodych badaczy polarnych poprzez zwiększenie zaangażowania komitetów krajowych,
- stworzenie strategii rozwoju APECS, która w jednoznaczny sposób będzie wyznaczała kierunki i cele rozwoju organizacji,
- stworzenie platformy wymiany wiedzy i współpracy nt. międzynarodowych możliwości współpracy naukowej i wspólnej realizacji projektów pomiędzy członkami APECS.